

Ømann (SF):

Jeg vil gerne starte med at takke økonomiministeren for redegørelsen og også med at rose det arbejde, der er gjort med PP II. Det er den bedste samling af objektive data om det danske samfund, vi til dato har set. Statistisk Årbog fremskrevet til 1987 og så oven i købet med tallene stillet op i sammenhæng — det er et uvurderligt fremskridt for planlægningen i Danmark. Den planlægning, som for bare 10 år siden blev betegnet som en socialistisk uartighed. PP II er jo et længselsfuldt klageråb om styring og planlægning. Råbet høres i linjerne, men især mellem linjerne.

Dette skrift er skabt af mange kokke, af teknokrater i staten og af teknokrater i erhvervslivet, men jeg vil da gerne sige, at det er bemærkelsesværdigt, hvor mange menneskelige synspunkter man har søgt at føje ind i fremstillingen i forhold til PP I. Det er også bemærkelsesværdigt, hvor mange politiske vurderinger man har fået smuglet ind i forudsætningerne for dette arbejde. Det er sådan set glædeligt. Jeg synes, redegørelsen betegner et afgørende opgør med den illusion, der lå i, at man forsøgte at bilde os ind, at embedsmændene og cand.polit.erne bare skulle opstille kønsløse modeller, som politikerne så havde ansvaret for at vælge imellem. Denne redegørelse er politiserende, så det klodser. At jeg ikke kan sympatisere med redegørelsens politik, er en anden sag, som jeg nu skal prøve på at redegøre for. For øvrigt er denne politik ikke entydig. De mange kokke har haft besvær med at sammenfatte deres resultater og nå frem til indbyrdes forenelige konklusioner.

Hvad er da PP II's udgangspunkt? Ja, det er i og for sig en politisk vurdering, nemlig en politisk vurdering af, om vi fortsat skal ernære os ved udenlandsk gældsætning, eller vi skal lade være. Hovedformålet, hvorom alle regnestykker drejer sig, er at opnå balance på valutaområdet i 1977 — jeg er fuldstændig enig med hr. Per Hækkerup, der sagde, at det er nok at gabe for højt — og derefter gennem en positiv balance

over for udlandet at oparbejde et valutarygstød. Det lyder jo sundt og forsvarligt. Det er i overensstemmelse med den bedste borgerlige moral, at man skal passe på ikke at sætte sig for kraftigt i gæld, rentebyrde og afdrag kan vokse én over hovedet. Økonomiministeren har i sin redegørelse gjort meget ud af dette punkt, og det er med rette. Jeg kan godt forstå, at han er bekymret. Efter den fart, inflationen har taget, med en legal rente på 18 pct. og en prisstigning på 14 pct. om året, som han passivt har ladet fremvokse, er det ikke let at overskue sagerne bare 4 måneder frem.

Hvis vi nu ser principielt på låntagningsproblematikken, må vi spørge: ja men er det ikke fordelagtigt for Danmark at optage relativt billige lån med lang afdrags tid og dernæst vælte sin inflation over på långiverne, som jo stadig vil være tilfredse, fordi de ikke er forvænt med de lånebetingelser, vi er parat til at byde dem? Gør vi egentlig andet, end enhver fornuftig borger i Danmark gør? Han gældsætter sig og betaler kun det halve tilbage i realværdier. Hvis det er de korte og private erhvervskreditter, der bekymrer økonomiministeren, og som han finder særlig farlige, så synes jeg, vi skulle koncentrere vor opmærksomhed om netop dem. Her er der nok et felt, hvor PP II må beklage, at vi ingen styring har.

Jeg sætter altså et lille spørgsmålstejn ved det fundamentale udgangspunkt og den politiserende målsætning, som perspektivplanen derved får. Men hvis økonomiministeren nærer mistillid til, at vore eksporterehverv kan honorere afdrag og renter, så har han jo ret i sin bekymring, så må vi føre en forsigtig lånepolitik. Hvis regeringen havde greb om erhvervs- og eksportudviklingen i Danmark, ja, så ville økonomiministeren også vide at lade billige udenlandske lån give en høj indenlandsk profit, men her er vi jo ved sagens politiske kerne, nemlig at økonomiministeren og hans regering nægter at øve indflydelse på produktion og eksport. Derfor må han som en anden eunuk nøjes med at betragte vejret.